

метода, като същевременно прѣвождаше изпратенитѣ отъ Априлова пособия. Въ продължение на деветъ мѣсеца той привърши работата си и замина за Габрово, гдѣто на 2 януари 1835 година, слѣдъ подходящо тържество, Неофитъ Рилски откри първото истинско училище въ България и стана първи неговъ учителъ. За директори на училището били прогласени Априловъ и Палаузовъ (отъ Одеса), Мустакъвъ и Бакалоглу (отъ Букурещъ), а за покровители — тогавашния новоросийски и бесарабски ген. губернаторъ графъ Воронцовъ и херсонския архиепископъ Гавриилъ.

„Ето люлката на българската литература, на българското духовно възраждане“ възкликналъ Априловъ, когато видѣлъ, че Габровското училище напредва и се развива. Всичката дѣятелностъ на Априлова бѣ насочена въ тая насока. Той влѣзе въ кореспонденция съ много видни лица съотечественици, живущи въ странство, като ги канѣше, убѣждаваше да се погрижатъ за отваряне на подобни училища по роднитѣ си мѣста въ България. За тая цѣль той се отнесе и до голѣмитѣ български мѣнастири въ Св. Гора, както и до Рилския. Априловъ горчиво напада ония българи, които още тѣнѣха въ елиноманията. „Между самитѣ българи, казва той, има хора жалки, които се срамуватъ да се нарекътъ българи, — тѣ сж причината, гдѣто нашата народностъ не се е развила до сега. Трѣбва да се побѣди тоя прѣдрасъдѣкъ и да се изкорени злото. Нека, прочее, бже позволено на мене да дамъ първия примѣръ за това“. Мисълта на Априлова и Палаузова при отварянето на Габровското училище не е била да се смѣта това училище само за Габрово, а да служи като общъ просвѣтенъ центъръ въ България. Затова тѣ съ особно задоволство посрѣщнали извѣстието, че въ училището постѣпватъ да се учатъ дѣца и отъ околнитѣ села и градове. „Хвала Богу“, писали тѣ,